

פַּעַם פְּלִיאָה, פַּעַם גַּעְגּוּעַ

מטה אוהיון | מְסַפֵּר וּמְנַגֵּן

קולות נוספים מן המסע

מילים ולחן: משה אוהיון

התחלות הן רמזים ראשונים מן העתיד לבוא. אלה המרחיקות את החשש וחושפות סימנים של הצלחה, אהבות במיוחד. את ההתחלות הללו פגשתי לראשונה בשערי למוד גנינה בגיטרה, בקונסרבטוריון של העיר דימונה.

בכתה ה' התחלתי ללמד לנגן. פעמים בשבוע רכבתי אל הקונסרבטוריון העירוני על האופנים הכחולים עם הגיטרה מהדקת היטב על הגב.

בתחלת השעור, המורה היה מכון את הגיטרה שלי ובודק. הבדיקה כלה נגן פתיחה עטוף יפי. בסופו היה מחזיר לי את הגיטרה וממשיך בשעור.

הקשבת ליצירה הנפלאה שנגנה בגיטרה המכונת שלי. צפיתי באצבעות שפצאו מקו הזנוק ואספו אתן עולם רווי קסם של צלילים. נסיתי להבין את רצף החיים המשחרר, החפשי, שקפץ בין הנמוך לגבה, החזק לחלש, הרחוק לקרוב כל-כה.

לעתים צלילים אחדים נסוגו והניחו לאחרים זמן חסד להשמיע קולות נוספים מן המסע, לעתים הדהוד נוח הציף את הנשמה והבהיר שלא אבד דבר מן הדרך.

כה, מדי שעור נגן למעני כל פעם מחדש קונצרט פתיחה, מופע בזק קצרצר שחשף מיד בהתחלה מה טובו בחבו הסוף הטוב.

את ההשראה להרגיש

מילים ולחן: משה אוחיון

סמוך לשער הכניסה לבית הספר היסודי, מתנמנם רחוב קטן ושקט. בשעה אחת ושלושים, כשהלמודים מסתימים והדלתות המסורגות נפתחות, הרחוב מתמלא בילדים.

אסף מדלג בין המרצפות. מנתר מעל ראשי מלבנים. הוא משתדל שלא לדרוך על תעלות העפר הדיקות, המחברות. לעתים רגל בטוחה מכפספת. הוא מנסה שוב. הרי תמיד ממתינה עוד משבצת שבעזרתה אפשר להצליח במשחק. לכעמים הוא קופץ הכי רחוק שהוא יכול וקורא בקול: "אכר, אכרו", שזה צבע המרצפות. מענון, כשהוא מצרף למשחק את הקריאה בשם, הוא מדיק ומתקדם.

לימור דורכת על עלים יבשים. אוהבת להקשיב לצלילי הדריכה. היא קופצת והעלים לא מותרים ומשמיעים את קולם. למרות הרעש החזק שמסביב, היא מצליחה לשמע בברור את הקול שהיא מחפשת. הפצפוף המבקש מטפס דרך הקריאות המחזקות והצעקות המצטופפות הישר אל האזנים הקשובות של לימור. בחורף, כשיורד גשם והעלים רטבים, היא מותרת. היא אוהבת את הגשם אך על פי ששנה את חקי המשחק.

עדן ויעל גרות באותו בנין, דלת מול דלת. הן שבות ביחד הביתה. מספרות אחת לשניה מעשיות מפלאות על בני המשפחה האמיצים והמיהדים. לכל אחת ספורים על בנים וקנות, דודים ודודות, סבים וסבתות שגברו על הסכנות והצליחו לבסוף להגשים את חלומותיהם. הן נמרצות ומחדש מספרות, גם אם מדי פעם קצת ממציאות.

אביב ירדן הם אה ואחות. רצים במעלה המתפתל עם התיקים על הגב. ◀

היא הגדולה והוא הצעיר. היא ראשונה מובילה והוא שני רץ אחריה. היא מאיצה בתוך מהומת הילדים הנלהבת, שומרת על מרחק בטוח מן הכביש הסמוך, משנה כוון, עוצרת לרגע, פונה לימין, מזנקת לשמאל, חצי עקיפה לאחור, ריצה מהירה לכניס. ראשונה מובילה והאח הקטן תמיד אחריה. מרוץ הדוק, יחיד ומיוחד, כגוף אחד.

לי צופה לעבר שער היציאה. סבבת מסמנת לה לשלום מלב ההתקלות בעינים ירקות, פקחות וצלולות. הן אוהזות ידיים ומטילות לאטן. סבבת שואלת מה היה, מה קרה ומה נעשה, ולי מדי פעם עונה. סבבת גומעת בסקרנות את החכמות הזעירות, הממקרות, הממלאות את תשובותיה של לי. לא אחת היא עוצרת ומצביעה על פרפר רחב כנפים, קרן שמש נדיבה מבעד לענן חולף ואומרת: "הדרך הביתה נהדרת". לי חושבת שהדרך הביתה יותר יפה כשסבבת בסביבה.

מירית סופרת צעדים. מתחילה מאותו המקום: משער בית הספר ועד למעבר החציה. עקב בצד אגודל, זה אחר זה, בדיק מימן, מן התחלה שנבחרה ועד לסוף המדיק. מוזר, אף פעם לא יוצא אותו המספר.

נדב, תמר ודניאל גרים על פסגת ההר. הם הולכים ביחד בדרך הראשית ובאחת מדרכי הקצור. הדרך הראשית נוחה, שלווה אך מטפסת, עוקפת ומאריכה. הדרך המקצרת מגיחה בדיק בזמן מן המחבוא עם מסלול מכשולים מאתגר ובו טפוס מהיר על גרם מדרגות תלול, חציה של מגרש משחקים, חצי בצוי ונתור מעל גדר ורדים קוצנית. תנות הממתקים המתיתנה בקצה הרחוב הראשי היא מתנת מנצחים להולכים בדרכים המתחלפות. שטיח סקר וכוס ברוך גדולה מצליחים להשכיח לכמה דקות את הבטן המקרקרת והעיצבות המתיתשה. כשמתגלה גג הבית הראשון, צץ רעיון לתחרות ריצה סופית, קובעת ואחרונה, מלוח המודעות ועד לדלת הכניסה.

מֵאִיָּה פּוֹסַעַת בְּדֶרֶךְ חַזְרָה. מְדַפְדֶּפֶת בְּמַחְבֶּרֶת כְּתִיבָה יוֹצֵרֶת, קוֹרֵאת שׁוֹרוֹת אַחֲדוֹת וְנוֹדֶדֶת עִם הַמְחֻשְׁבוֹת. בְּבִקְרָה הִיא מְאִיד מְמַהֶרֶת, רְצָה אֶל בֵּית הַסֵּפֶר, וְנִכְנְסֶת הַיִּשְׁרָאֵל אֶל הַכֶּתֶה, שְׂמֵחָה כָּל-כֶּן שֶׁהִקְדִּימָה אֶת הַצְּלִצּוֹל. כְּעֵת, כְּשֶׁתָּם יוֹם הַלְמוּדִים וְהַזְמָן אֵינוֹ דוֹחֵק וְאֵינוֹ מְאִיץ וְאֵינוֹ מְצִיק, הִיא פּוֹסַעַת בְּנֶחֱמָה וּמִתְבּוֹנֶנֶת בְּסִקְרָנֶת מְסֻבִּיב. הַדְּקוֹת חוֹלְפוֹת וְהָרְחוּב מְצִלִּיחַ לְהִשְׁתַּנֵּת וְאֵת יִפְיוֹ לְהִרְאוֹת, וְכֹא מִיֵּן הַגִּיּוֹן אַחֵר, מְשַׁחֲקִי, צְבֻעוֹנִי, פְּתוּחִי, שׁוֹקֵק חַיִּים שְׂמוּשָׁךְ אֶלְיוֹ הַתְּחִלּוֹת נִהְדָּרוֹת לְשִׁירִים נְדָשִׁים, סוֹפִים מְשֻׁלְּמִים שֶׁהֵיוּ חֲסָרִים וְתִשׁוּבוֹת מְפִתִּיעוֹת לְשִׁאלוֹת שֶׁנִּתְּרוּ לֹא מְעַנֶּה. הִיא נִהְיֶת אֶת הַהִשְׁרָאָה לְהַרְגִּישׁ וְלִקְשֹׁר רְעִיוֹנוֹת זֶה לְזֶה מְבִלִּי לְהַכִּיף מִחֻשְׁבוֹת לְמֵלִים. כְּשֶׁהִיא מְגִיעָה הַבֵּיתָה וְרוֹצָה בִּיפִי לְהַזְכֵּר, מִתְפּוֹגֵג הַזְכָּרוֹן וְלִכְלֵ עֵבֶר מִתְפַּזֵּר.

גֵּיא מְחַכֶּה. הַשׁוֹמֵר סִגְרָה אֶת הַשְּׁעָר וְשׁוֹב אֶל הַפֶּתַח הַצָּר הַשְּׂמוּר לְיוֹצְאִים וְנִכְנְסִים יְחִידִים. הַיּוֹם הוּא מְמַתֵּן לְאַבָּא, שֶׁיֵּצֵא מְעִבּוֹדָתוֹ וְנוֹסֵעַ כְּעֵת לְכוּן בֵּית הַסֵּפֶר. הוּא נִשְׁאָר אַחֲרוֹן. רוֹאֵה כִּיצַד הַהֶמְלָה מִתְפַּזֵּרֶת וּמוֹתִירָה מְסַפֵּר קוֹלוֹת זְעִירִים, בִּינֵיהֶם שְׂרִיקַת רוּחַ מְלַטְפָּת, עֲנָף מְרֻשָּׁשׁ וְקִרְיָאָה עֲמוּמָה לְטוֹב הַבֵּיתָה. כְּשֶׁמְחַכֵּים וּמְחַכִּים, הַחֶרֶץ מְקַפֵּיא, הַקִּיץ לוֹהֵט, הָאֲבִיב כְּמַעַט מִתְפַּקֵּעַ וְהִסְתּוֹ חֲסֵר מְנוּחָה. אֲךָ גֵּיא מְצִלִּיחַ לְהַתְעַלֵּם מִן הַתְּחוּשׁוֹת הַמְּצִיּוֹת וְכִמְעַט לְשַׁכַּח שֶׁהוּא קְיָמוֹת. הוּא יוֹדֵעַ שֶׁאַבָּא מְגִיעַ כְּדִיּוֹק בְּזָמַן שֶׁהוּא יָכֹל, וְלֹא נוֹרָא אִם מְמַתֵּינִים מְעַט יוֹתֵר מֵאַחֲרֵים, בְּמִיחָד מְאֵלָה שֶׁמְאִיד מְמַהֵרִים.

סָמוּךְ לְשַׁעַר הַכְּנִיסָה לְבֵית הַסֵּפֶר הַיִּסוּדִי, מִתְנַמְנֵם רְחוּב קָטָן וְשִׁקְטָה. בְּשַׁעַר אַחַת וְשְׁלוֹשִׁים, כְּשֶׁהַלְמוּדִים מְסִתִּימִים וְהַדְּלָתוֹת הַמְּסַרְגּוֹת נִפְתָּחוֹת, הָרְחוּב מִתְמַלֵּא בִילְדִים.

גלויות ומחויכות

מילים ולחן: משה אוחיון

חַיִּיךְ אֵינוֹ נִדְרָשׁ לְהִתְאַמֵּץ כְּדֵי לְעוֹרֵר עֵינָיו. לְעֵתִים דִּי בְקִשְׁתָּ זְעִירָה שְׁמוֹתְחַח
כִּינִינְהוּ גַּמּוֹת חֵן כְּדֵי לְאַסֵּף קֶהֱל גְּדוֹל.

בְּמִדְרָחוֹב סוֹאֵן לְקִרְאָת עַרְבִי, אִיר צִיר מְכֻשָׁר פְּנִים שֶׁל יְלִדָה קִטְנָה. הִיא יְשׁוּבָה
מוֹלוֹ עַל כֶּסֶּא בַד. הוֹרִיָּה צָפוֹ בְּמִתְרַחֵשׁ. הַצִּיר בְּקֶשׁ מֵהִילָדָה לְחַיִּיךְ וְהִיא חַיִּיכָה
חַיִּיךְ שׁוֹכָה לֵב. מִי שֶׁעֵבֵר לִיד, נִעְצָר.

הַצִּיר הֵבִין אֶת כּוּחוֹ הַמְּמַגְנֵט שֶׁל הַחַיִּיךְ וְסִמֵּן לִילָדָה עִם הַלְחִיִּים לְהַמְשִׁיךְ
לְחַיִּיךְ. הוּא עָשָׂה זֹאת גַּם לְאַחַר שֶׁהִסְתַּיְמָה הַהַעֲתָקָה אֶל הַדָּף. הִילָדָה עֲמָדָה
בְּמִשְׁיָמָה וְהַחֲזִיקָה פְּנִים גְּלוּיּוֹת וּמְחִיכּוֹת דְּקוֹת אֲרָכוֹת.

אֵט אֵט הִתְאַסְּפוּ רַבִּים מִסְּבִיב, סִקְרָנִים לְרֵאוֹת הָאֵם הַשְּׁעָר יוֹסִיף וְיִשְׁמַט עַל
הַכֶּתֶף, הָאֵם הָעֵינִים הִזְרָקוֹת וְתִבְהַרוּ כְּרֵאֵי וְהַחַיִּיךְ לֹא יֵאָבֵד מִקְּסָמוֹ.

הַצִּיר נִהְנֶה מִן הַמוֹפֵעַ הַמְצַלַּח שֶׁיִּצַר וְהֵאֵט אֶת עֲבוֹדָתוֹ. הַחֲגִיגָה הִיתָה בְּשִׂיאָהּ.
לְאַחַר כֶּהָ דְּקוֹת הִסְתַּיְמָה הַמְּלֵאכָה. הַצִּיר הָעֵנֵק לִילָדָה לְקוֹל מְחִיאוֹת
כְּפִיּוֹם. מִיָּד הִתְיָשֵׁב עַל הַכֶּסֶּא הָרִיק מִעֲמֵד חֲדָשׁ, וְחַיִּיךְ מֵאֲזוֹן לְאֲזוֹן.

פעם פליאה, פעם געגוע

מילים ולחן: משה אוהיון

הוא משורר, אספן של מלים. מלקט ומותר עד אשר נשארים רעיונות שאין להחסיר מהם דבר. משתתה עם הנמים העדינים של המחשבה. אוהב את השקט שנצבר. יוצא אל המרחבים הפתוחים של הטבע. מחשבות מתערבבות באויר צח ומתמלאות מרץ והתלהבות. נחונות זעירים של השראה פותרת שבים אליו וממלאים את רוחו בכוחות רעניים. קורא בספרים. מדלג בין הדפים ומאיץ בדמיונו לטיל במחוזות שלא היה בהם קדם. את הספרים שקרא הוא מניח בספריה גדולה. כותרות נצבות במאנך וחושפות חלק מן הפיחדות האוגרת בתוכה חיים שלמים. מוזיקה עוטפת את חיו, נושאת אתה רגשות עמקים: פעם פליאה, פעם געגוע ופעם רצון לקפץ מרב שמחה. אוהב לכתב כשצלילים מתנגנים ברקע. המנגינה אוספת אליה רעשים לא רציים ומעניקה לחוט המחשבות הנכתבות שביל זהב לצמח ולהתפתח בו. פוגש את חבריו בסדנאות כתיבה. הם קוראים, משוחחים וכותבים. ממלאים את החלל בדעות מגונות בתקוה לצרף להן אזנים קשובות, עינים פקוחות ולב אוהד. הוא מצלם, צופה בתמונות ומעניק הזדמנות שניה למראות שחשב בתחלה לצפייים וסגרתיים. הזדמנות נוספת היא מקור נובע של תאורים מרתקים. פוגש את תלמידיו, עורך את שיריהם, תוהה עם החלומות הקטנים. ממתיין להולכים בדרך ומכונם אל האוצרות הנסתרים. הצחוק ממלא את החסר. הסקרנות היא מעין. המרחבים פרושים ככרפת שלום.

הצהוב הזוהר

מילים ולחן: משה אוחיון

סבא יוסף אהב טבעות, או ליתר דיוק אהב טבעת אחת. היָה צַבֵּעַ בַּמְקֻצֹּעוֹ.
בִּידֵיו הַבְּהִירוֹת הַמְּלֻטְפוֹת הוֹלִיךְ מִבְּרִשּׁוֹת וּמִכְחוּלִים הַלוֹךְ וְחֹזֵר, חֹזֵר וְהַלוֹךְ,
מִן הַקֶּצֶה אֶל הַקֶּצֶה בְּדִיּוֹק נְהָדָר, לְלֹא מִקְצֵה שְׁפָרִים.

הוא התגורר בעיר מוגדור שבמרוקו, עם אשתו וארבעת ילדיו - שלוש בנות
ובן. משפחה יהודית צנועה בארץ דוברת ערבית, בעיר מקפת ים מרהיב,
עטוף תכל שמים.

סבא אהב את עבודתו. מדי יום לבש את הסרבל הכחול, הניף את סלם העץ
אל כתף ימין ואת דלי הצבעים אל יד שמאל, ויצא לדרך. פעם סיד גדר
רחבה בסמוך לקו המים, פעם מרפסת גדולה שעוסקה אל אחד הבתים
ופעם תפאורה של סרט שצלמו על החוף, ובקשו מסבא שיפייח בה חיים.

לאחר שעות עבודה מרבות היָה שָׁב הַבֵּיתָה אֶל חֵיק הַמְּשֻׁפָּחָה, נִכְנַס אֶל
הַחֶדֶר הַמְּרֻכָּזִי, מְתִישֵׁב מוֹל אַרְוֵן הַזְּכוּכִית וּמִמֵּתִין בְּנִחַת לְבוֹאֵם שֶׁל הַיְלָדִים.
כְּשֶׁנִּגְשׂוּ אֵלָיו, חֵלֵק בְּנִדְיבּוֹת שְׁלוֹשׁ סְכָרִיּוֹת מְרֻשְׁרוֹת לְכָל אֶחָד. לְמִרּוֹת
חֲרִיצָתוֹ וּמִסִּירוֹתוֹ, הַשֶּׁכֶר שֶׁקֵּבֵל בְּעֵבֶר מְלֹאכְתּוֹ הִיָּה נִמְוֵךְ. תּוֹשֵׁבֵי הָעִיר
שָׁלְמוּ מִן הַמַּעַט שֶׁהָיָה בְּרִשּׁוֹתָם, כְּפִי יְכַלְתָּם. לְעֵתִים חָלְפוּ שְׁבוּעוֹת אַרְכִּים
לְלֹא הַכְּנֶסָה. בְּנֵי הַמְּשֻׁפָּחָה לָמְדוּ לְהִסְתַּפֵּק בְּמָה שִׁישׁ, לְוַתֵּר עַל חֵלֵק
מְרֻצוֹנִיתֵהֶם וּלְעֹזֵר זֶה לְזֶה.

לקראת חג הפסח היתה שמחה גדולה בבית. התשלום לצכענים היה גדול. עשרות תושבים פנו ליוסף שיצבע את קירות ביתם. מדי יום יצא לעבודתו מקדם בבקר, שב לקראת ערב, יגע ועיף, וכנס אל חדר השנה והניח בקפסות עץ רחבה שטרות על גבי שטרות.

כמה ימים לפני ערב ליל הסדר, לאחר שנקנו המצרכים, הבגדים וכלי בית חדשים, לקח סבא חלק מן השטרות והלך אל חנות התכשיטים שבשוק המקומי, נכגש עם הצורך ורכש את אחת הטבעות היקרות והיפות ביותר, ועד אותה על זרת שמאל וחזר הביתה. כעת הצטרפה אל ימי החג, טבעת זהב קורנת ומבהיקה. כשהידפון פנאי, צפה סבא בצהב הזהר ודמון שהוא עשיר ובעל נכסים.

חלפו הימים ואתם חדשי הקיץ החמים, הגיעו שעות ראשונות של סתו וכבר נראו באפק חגי תשרי, והעבודה התמעטה. רק אחדים בקשו מסבא שיצבע תקנים צנועים בביתם. הכסף שנצבר אזל. סבא רצה לחגג את ראש השנה ולא להחסיר דבר מבני משפחתו. הוא החליט למכר את הטבעת. הלך אל הצורך, החזיר את הטבעת ובכסף שקבל רכש מצרכים מכל טוב.

כך, מדי שנה, חזרו הארועים על עצמם. סבא קנה בשמחה בחג הפסח ומכר בחפץ לב בראש השנה. ידע להשיג לעצמו כשהיה אפשר ולותר למען אחרים כשהיה צריך. בכל פעם שמכר בשמחה בשביל בני המשפחה, ידע שלא ירחק היום ויזכה לקנות גם למענו. ◀

חֲלָפוּ שָׁנִים רַבּוֹת מֵאֵז הַיָּמִים הָהֵם בְּעִיר מוֹגְדוֹר. מִשְׁפָּחוֹת הַיְהוּדִים עָלוּ לְאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל וְהִקִּימוּ בָתִּים בְּמְדִינָה הַקְּטָנָה וְהִמְתַּדְּדוּ שָׁת. אַף אֶחָד מֵהֶם אִינוּ נֹצְרִין
לְמִכָּר טְבַעוֹת כְּדֵי לַחַגֵּג אֶת רֹאשׁ הַשָּׁנָה. מֵאֵז, טְבַעוֹת רַבּוֹת מְעַטְרוֹת אֶת
אֲצָבָעוֹת הַיָּדַיִם, וְכִשְׁפָּג זְמַנָּה הֵן חוֹזְרוֹת אֶל קַפְסָאוֹת הַתְּכֵשִׁיטִים הַמְּרַבּוֹת.

אֲךָ תָּמִיד כְּשֶׁחוֹלֵף מִיִּשְׁהוּ עִם טְבַעַת זָהָב הַמְּמַלֵּאת אֶת הַחֲלָל בִּיִּפְיָהּ, מִיַּד
מְזַהֶרֶה טְבַעַת אַחֶרֶת, וְהִיקָה, טְבַעַת עַל זָרֵת שְׂמָאל, שְׁבִין חַג פֶּסַח לְרֹאשׁ
הַשָּׁנָה.

רגע אוהב

מילים ולחן: משה אוחיון

פָּזְרוּ שְׂמֵחָה בְּעוֹלָם

מִלִּים שֶׁל תְּקוּהָ לְכֻלָּם

חִיךְ מְלִטָּף, עוֹד רָגַע אוֹהֵב

מִן הַשָּׁמַיִם, אור עֵינַיִם

חִיךְ מְלִטָּף, עוֹד רָגַע אוֹהֵב

פָּתְחוּ אֶת הַלֵּב

הַסְּבִירוּ פָּנִים

אֵין כָּכָר כָּאֵב, טוֹבִים הַיָּמִים

הוֹשִׁיטוּ עֲזָרָה, יָד מְחַזְקֶת

מֵלֵת נַחֲמָה אוֹהֶדֶת

מילים, לחנים, גיטרה, עיבודים, הפקה מוסיקלית והקראה: **משה אוחיון**
טכנאי הקלטות, מיקסים ומאסטרינג: **עוזי כץ**
הוקלט באולפני: **combomusic**
ניקוד ועריכה לשונית: **ליאת קוטלר שטיין**
ציור תמונת השער: **רועי שנער**
עיצוב גרפי: **טיפות**

אתר אינטרנט: www.mosheo.co.il

להזמנת מופעים: 052-3609788.

